

ANTROPOLOGIA POLITIKOA

1. GAIA → D DEFINIZIOAK eta KORRONTEAK

• Emilio Durante "Antropol, ¿una arqueología de la política?"

- Baitagalderei erantzun:

Ⓐ • Antropol diziplina zientifiko autonomoa?

Ⓑ • Existitzen bada, politikaren arkeologjara mugatzen da?

[Ⓐ - David Easton (Z.P.) → antropol ez existitu, Z.P.-en lan berdina beste era batean [1969]

[Ⓑ - Sameran horretara mugatu, baina egun ez; gai ugari aztertut.

↳ Kergan
Klasifikat

• Bateria gizarte trizaketa • Sinbalismoa, erituak, sinesimendak

• Erelijioa eta politika (ant.) • Estatuaren sorrera

• Familia eta politika (akad.) eta eboluzioa

DEFINIZIOA

• Antropologia Politikoa sistema politikoak aztertzen den azpidiziplina

• Bere metodologiak behaketa sistematikoa edo etnografiaren erantzun

• Gizarte primitibo + modernoak

ERAKERPEN NAGUSIAK

① Estatuak gabeko primitiboen existentzia + haiek ikertu

② Bateria justifikatzeko mito eta sinboloei duten garrantzia

③ Familia eta erelijio politikoa (bat.) lotuta ulertzea

④ Harreman edo instituzio informalen garrantzia politikan

KORRONTEAK

• Eskola eboluzionista • Funtzionalista • Orientazio tipologikoa (Maxon)

• Orientazio terminologikoa (kontzeptuak argitu) • Estrukturalista (erakunde formalek)

• Eskola dinamista (erakunde, tentsio, kontate)

• Eskola marxista

HISTORIA

- Eboluzionismoa (XIX) → ikerketa antzerk sist. gar. berria (R. H. FOULKE)

- Erreakzioa (Boas, Durk.) → arlo politikoan aurrezpenak ez

↳ solbespena: Robert Lowie "The Origin of The State" (1927)

• Estrukturalismoa • Demografiak ↑ • Talde kohesioarekin agintek behar

↳ Funtzionalista B.A. → Radcliffe-Brownen bidetik, Afrikan

ANTROPOLOGIA MODERNOA sartu "African Political Systems" (1940)

↳ Evans-Pritchard + Meyer Fortes (sailkapena: 2)

• Ted Lewellen
• "Introducción a la antropología"

Ancient Law (Maxon)
MORNE

- Trantsziabak (1950) → estruk-tuntz ahalduak

• Edmund Leach (Pol. Syst. of Highland Burma, 1954)

↳ Danerri dinamikak, prozesuak azterketa ↳ Afrikatik AT

• Max Gluckman (Custom and Conflict 56, order and Rebellion 60)

↳ gatazka agerian jarri, orreka badago baina prozesu baten emaitza

↳ Manchesterreko Eskola

- Neoreboluzionistak (sorkapen politikoak)

• Elman Service (Primitive Social Organization, 1962)

• Morton Fried (The Evolution of Political Society, 1967)

↳ ekonomia! ↳ lekuak kausalek-arkel! ↳ bilketza EE!

Prozesu eta erabakiak

• Victor Turner (Schism and Continuity in an African Society, 1957)

↳ norbanakarengan arreta, psikodrama soziale, manip. polit. (koalek)

↳ "Prozesu", "gatazka", "banaketa", "estrategia manipulazkoak"

↳ Antzisa kolonialismo- amaia

Z. GAIA → AITZINDARIAK eta SORTZAILEAK

• Friedrich Engels "El origen de la familia, de la ^(kapitela) propiedad privada y del Estado" (1884)

- MORGAN (3 estadiok) eta MARX erreferente

- Azterketaren ardatza: LAN BANAKETA

① Lan banaketa

• Abeltzaintzarekin lotua → soberakiznak + prod. berriak

• Honien jabe zirenak / ez zirenak → gizarte banaketa

• Abereak monetaren funtzioa bete

• Jabetza komunitate pribatua! = GIZONAK

• Gerraren sorrera: jaunde vs erleabugak

② Lan banaketa

• Eskulanzintzarekin lotua → espezializazioa

• Nekazal lurren privatizazioa • Monogamia! ≠ diribugak (unitate adskatua)

• LEIHA → irabazirik eskuratzeko gerra (saketea)

↳ buruzagi militarrik, boterea, auzardetza, noblezia

↳ HIRIAK babeserak

MONARKIA

③ Lan banaketa

- Lanbide berrira, merkataritza → MERKATARIAK (el ekartz, biltzen lanaren jabe)
- Ranpa metakoaren sorrera
↳ markeak, interesak, hizteak, ekurak

* Evans Pritchard eta Meyer Fortes "Sistemas politicos africanos"

Sartze

- HELBURUAK → Kontsulta Elburua + politika kooperatiboa ekarpena
- GIZARTE AFRIKARREN ERREPRESENTAZIOA → 8 tribu ezberdin; perloa ezberdinak eduki zituzten, antzekotasunak
- FILIA POLITIKOA → balio zientifiko gutxi, konparatza ez; gizarteak nolokoa izan behar lukeen zertu

NOTAK

① SISTEMA POLITIKO NOTAK (2. A, B)

- ① Gobernua duten giza taldeak (admin. justizia...) → desorekak, "klaseak" (zoru, ngutu, berrak, banaketa, keke)
- ② Gobernurik gabeko → desoreka gutxi → neri, logak, taldeak

DAHAIDETA SUNA ① Instituzio administratiboen erregulatu harreman pol.; anadatasunak eragin gutxi

② Leinek erregulatu politika → banad. paper zentrala

↳ 3 sist. pol. ③ G. duinak familia = egitura pol. ④ Handiak harreman estua

⑤ Handi: admin + familia (→ erabakitzaileak)

○ DEMOGRAFIA (estatuarekin adura) (+ densitate)

• Populazioa ↑ → botere zentralaren beharra ↑ (muga bati)

○ IRAUPEN MODUA

Baldintza ekologikak → raupen modua → sistema politikoak

○ KONKISTAK

• Lurraldeak konkistatzen → populazioa ↑ → estatuei beharra ↑
↳ ~~kontroloa~~ ogeri

○ HETEROGENEOTASUN KULTURALA

• Ezberdintasun kulturalak kontrolatzeko botere zentralizatu

○ LURRAIDETASUNA ① Unide admin. mugatuak eta ② Muga zurririk ez; leinek agintza berria (estua/beloa) markatu

○ OREKA HANIENTZEA ① Aginte zentrala - botere gune ② Lein (interes) ezberdinaren artean deszentralizatuak
↳ biek legea onartu

○ INDAR ANTOLATUAREN ERABILERA ① Denek onartu, denen interesak zantzetu, gubernuak
③ Indarra leinen esku, behar ditenean erabili

○ PROKOLONIALISMO EUROPIARRI ERANTZUNA ① Agintaria = txantxangarria → nol. kontrolatzen
② Herriaren interesak salbatzea ③ Koloniar aginteen erabakia
④ Koloniar admin. zentrala europarrak inposatu
↳ leinek fura

Faktore ezberdinak (9)

A

3 GAIA → SISTEMA POL. AURREINDUSTRIALAK ⊕ ESTATUAREN ERBOLUZIOA

• Bango-bangocismoa → sist. pol. en sailkapenetan hiru alda giza teke guztiak kontuan hartzen ez dituela adierazteko hitz erabiliko.

↳ sailkapenetan ≠ unibertsalak; berriz dardre sailkapenetan

• Ted Levellen "Introducción a la antropología política" (1993)

- Garai batean Antropo → sist. pol. sailkatu / Z.P → (industrials sist. pol. sailkatu)

- 4 sistema politiko mota: BANDA / TRIBU / BURUZAGITZA / ESTATU
ez zentralizatu zentra-izatu

→ SISTEMA POLITIKO EZ-ZENTRALIZATUAK

- Gobernurik ez ^(unibertsal duen sist.) → • Boterea behin-behinekoa eta sakabanatua ^(lehenetsi)
- Indarkeriaren monopolioa ez • Ekonomia zentralizatu ez ^(zergak)
- Gizarte estratifikazio oso urria (ez)
- Demokratikotasun ^{erabakiak hartzeko} (⊕ ez) ^{elidergai misteko}

↳ Banda [PALEOLITIKOA]

- 1- Populazioa 25-150 2- Nomadak ^(kuradoreak) 3- Elkarpenda ^{ehiza eta biltzeak} ^{kanpaleku eta laboreak eta}
- 4- Boterea zentralizatzen duen aginte zentralizatu ez

Morton Fried

- Beidintza ^{antzinako} → elikagaien bantela elkarrekikotasunaren (ek) ^{elkarrekitasunaren}

↳ Liderka tenetarako eta gaitasunen araberako (indarkeria ez) ↳ Demokrazia pol. erabakietan denek parte hartu

- Service patriarkalak, konposatuak, arimaleak
- Adibideak: Kung basquimarak, esquimaleak

↳ Tribuak (hitza ez oso argia)

Banda x 4,5,6

- 1- Gobernu ez-etik bati-ers TRANSIZIOA 2- Populazioa: 500-1000
- 3- Sedentarioak 4- Bekatari eta artzainak

Elman Service

- Sozialidade ^(elkarrekin) patriarkalak eragari (arim.) baten baitan bildu eta boterea eskuratzeko aholkuen lortu ^(lehenetsi)

↳ Lehenak, klenak.

- Adibideak: Kpelle; yamomamo; nuer

→ SISTEMA POLITIKO ZENTRALIZATUAK

- Aginte zentralizatuak dago → • Boterearen monopolioa
- Indarkeria gobernuak monopolizatu ^(arim. prof.) • Ekonomia zentralizatu (zergak)
- Gizarte estratifikazio markatu ^(arim. prof.)
- Kargu politikariek heldzeak mugak (lehen.) → espeziatze/2020 politika ^(protesta)
- Populazioa asko handiagoa

↳ Buruzagitzak (koloniaurreko Hawai, Kwakwaka)

- Aurrekoak baino populazio asko handiagoa
- Gobernatzeko instituzioak iraultzea: protogobernua (kargu politikoak PROTOBURUKRAZIA)
- Buruzagiek hertsatuak autera, arnadarako erreklutatu
- Gizarte estratifikazio handia (rangook, desoreka nabariak...)

↳ Estatuak (koloniaurreko zuluak, inkak)

- Indar armatu profesionalak, formalek eta zilegitasun osoa (MAYAP)
- Gizarte-klaseak erabat bereizitak
- Eganfortasunaren (ezin desagertu) eta jarrakeratasunaren ideia
- Burokrazia formalek politikan eta administrazioan

• ESTATUAREN EBOLUZIOA (Gowells, 1993)

- Historikoki behin estatuak (pristinas) Mesopotamia, Egipto, Txina, India, Erdialdeko Amerika, Hego Amer (inkak)
- Estatuaren sorrera azaltzeko sei teoria:

↳ Barne Gatazka

- Jatorria: Marxen idatzitak eta Engels-en "Elongen" (Morgenthau)
- Antzinateko gizarte antolatuetan KOMUNISMO PRIMITIBOA
- Teknologia-garapenak → soberakinak (jobetze prib.) → klase ez-ekarlea → ^{eluzioa} elkarrekin bitartekoak jabeak (giza lana selektiboa)
- ↳ (klaseen antzekotasunak) → estatu-eliteak
- ↳ Morton Fried: klase gatazka estatu sortzeko AURREBALDINTZA

↳ Kanpo Gatazka

- Oinarrizko darwinismo soziala: bizirik iraun du indartsuenak
- Gerraren ondorioz sortzen dira estatuak
- H. Spencer → biziraupenaren teoria finkatzen egokitu. Talde indartsuenak jarduera garatu gero, denek gobernu baterekin batera biziari bide
- Difusionismoa: kanpo arrisku erabiltzeko taldeen eraginez bultzatu
- XIX. mendean kolonialismoa justifikatzeko teoria hau erabili zuten
- Robert Carneiro → "ingurumenetikiko zirkunskripzioa": Gerrak bakarrak zentralizazioa bultzatzen du geografian mugetutako inguruetan, besteak sartzen.

↳ Zibilizazio hidraulikoa

- Aitzindaria: Marx eta Engelsiek garrantzia aipatu
- J. Steward: ureztaketako sistema estatu sortzeko beharrezkoa
- ↳ nekazaritza intensu → dentsitate demogr. → botere zentrala
- Karl Wittfogel: teoria xehetasunak garatu (Peru, Egipto)
- ↳ ureztaketak su gutxiago → suak ↑; ~~gizak~~ ↑ → uret erabiltzeko ↑
- (espeziatzen dituzte) (33)

→ PRESIO DEMOGRAFIKOA

- Populazio handitzeak estatuaren somera eragiten du, botere zentralaren beharra sortu → burokracia/administrazioa (densitatea, Carniero)
- Populazioak gora egitean teknologia berria garatu behar (MALTHUS)

→ LIDERGOAREN INSTI-TUZIONALIZAZIOA

- Aurreko teoriak = materialistak eta hau **(psikologistak)**
↳ nerbioaren gaitasunaren oinarritutako, lider ^{karisma}
- Liderrek bere boterea eta pribilegiak mantentzeko (anarkitek) instituzio bat sortu behar du (hierarkia iraultza)

→ SISTEMEN TEORIA (≠ kausa bakarra)

- Multikausalitatea → aurrekoak ez bezala, hemen aurreko kausak nahastu
 - Kausalitate zirkularra → kausa ezberdin guztiak elkar eragin. Osagarritasuna eta interakzio errealak
Estratifikazioa	• Zentralizazioa
Diferentziazioa	Nukezioa

4 GAIA. ESTRUKTURAL-FUNTZIONALISMOA IKUSPEGI PROZESUALERA

• Ted Lewellen (1993) "Estructura y proceso"

Estruktural-funtzionalismoa = Antropologia lehen teoria

- 1- SINKRONIKOA: estatikoa, historis baztertua (gaitetik baztertua)
- 2- TELEOLOGIKOA: analitiko helburu zehatzarekin: orokor bilaketak
- 3- AFRIKA: ikerketa garerak (BH kolonia)
- 4- SISTEMA ITXIAK: produktibitate gutxi, migrazio gaiterak

- KRITIKAK
- ① • Gizarteak ≠ orokor (gaiterak) ② • ≠ inguruetatik isolatuta
 - ① • G = historis dute • G ≠ homogeneoak
 - ② • Argudio teleologikoak ≠ zientifikoa
 - ③ • Afrika ≠ mundu osoa • kolonialismoaren agente
 - **SUSAIA**: edozein giza erabil oren mantentzeko

- EKARPENAK

- Transizionaleko ekarpenak (polit. ↔ simbol.)
- Prozesu politikoa ulertzeko prozesu egonkarrak ulertu behar
- Ezkutu funtzioak → ~~teorik~~ ekologikoa • Teleologikoa → Biologikoa, kimikoa

• OBRA NAUSEAK: Nuerke (1940), African Political System (1940)

Ikuspegi prozesualaren hasiera → 1966 "Anthropological Politics" (Turner, Tuden)

↳ Garairako kontzeptuak **PROZESU PUBLIKOAK** / **HELBORUAK** / **BOTEREA**

• Politikaren boterea dutenak helburu publikoak betetzeko jarraitzen dituzten prozesuak eta boterak helduzko lehia

- Hiru ekarpen nagusi

1. Prozesu erdigunean (gizarte-baldaketak) • "Ekarizaren Teoria" - norbanaketa

3. Sistema nazionalak zabaldu

→ EREMU eta GUNE POLITIKOA

- ↳ murrizte, arau partekatuta / irakurrien foko zehatza
- ↳ espazio zabalegia / arau gutxiak eta denbete konpunean

→ BOTERIA (besteengun eragiteko gaitasuna)

- Motak: publikoak (komunitateko denak eragin) / pribatuak (familia... ^{eremu murrizte})
- Kudeatzeko moduko: indarra (fisikoa edo hezitzailea) / kontzentsioa

→ ZILEGITASUNA (nondik?)

- Tradizioko estatu / boterea portzela prozesuaren ondorio
- ↳ kultura politikaren arabera

→ BABEJA/SUSTENGUA

• Helburu politikar portzen laguntzen duena zilegit / boterea

• Ted Lewellen (1993) "Ee individuo en la arena politica"

- Ikuspegi prozesualean bi ikertzaile bide < ^{Nazio-estatu} ^{urbanizazioaren} ^{portakera} ^{politiko}

EKINTZAREN TEORIA

- Soziologian Max Weber → antropologia Abner Cohen
- Elementuak: - BANAKOA (emal, abstr.) - HELBURUAK portze ESTRATEGIAK
- ERABAKI HARTzea
- ↳ Homo economicus → abaratu maxim
- ↳ Homo politicus → botere maximizatu

Norbanaketa → Talden

- Talden: banakoen laguntza sostegua, babesa
- ↳ banakoen ikuspegiak ⇒ aurrez aurreko interakzioaren foko (EKINTZAREN TEORIKOAK)

→ Gizarte Psikologia

- Victor Turner (1957) → "Ndembu" dizioko ikertu (norbanaketaengan arreta)
- Faseetako bilerak politikos: ① kapital politikoen mobilizazio (banako lehenak)
- ② Gatazka ③ Krisia → ④ Beker berrezarri
- Boterearen bilerak adibideak / sostengun aldatu

→ JOKOAREN TEORIA (Bailey) "Prolegomena and Specifics" (69) murrizte ikertu

- POLITIKA = helburu eta arau zehatz bidez dituen jokoa (kate politikoa)
- Bi motak: arauak → nor-norduko: publikoak, onartuta; gutxi defintu; erabilerak
- ↳ fragmentatua: irabazteko eraginkortasun (publikoak begira)
- Jokua garatzeko zaldia: eremu (H), gunea (IX) → arau adar, bilerak
- Egitura politikoen elementuak ① SARIK (helbu) ② INPLIKATUAK ^{elite} ^{taldeak}
- ③ LIDERIA ④ LETUA (konfiantza/norbanaketa) ⑤ ERABAKIAK

• Talde politiko motak

↳ Trinkost: liderraren inguruan etekin hartzea

↳ Morala: ideologiko bati partekatzen da (erlijioso, etika...)

↳ Transkzioondak: etekin materiala / burokratikoak (postu bereketeak)

• Talde \leftrightarrow egitura politiko harremana (MENPERKIASUNA)

① Talde txikiak autonomiak \uparrow ② Herpekatasun harrepeak

③ Asimilazioa: talde txikiaren autonomia deuseztatzea (BIJARTERAKIAK!)

• Aldaketa politikoak:

① ERREPİKAKORRA: aurpegi aldaketa, arauak ez

② EGOKITUA: arau pragmatikoak egoera berrietara egokitu (erreforma)

③ BERRADIKALA: arau gutxiak errotik aldatu (iraultza)

→ FAKZIOAK / SINBOLISMO POLITIKOA

5. GAIA ERLIJIOA, MITOAK eta SINBOLOAK POLITIKAN

• Ted Lewellen (1993) "La religión en la política"

- Sekretu ez dago bati politikan, baina noiz ez oso urrun

↳ elementuak: banderak, bibelak, aldiak markak

- Erlijioak jakateen dituen paperak politikan:

→ Gobernua zuzenean erlijioan oinarritua; lurrean Jantxoaren ordezkariak agintatzen

↳ Teokraziak: Vatikanoa, Iran, Saudi Arabia

→ Eliteak erlijioa erabili boterea legitimatzeko → Enrege Kat., Frantsesa

→ Erlijioak arregiturak, sinismenak, tradizioak eskaini boterea dutenak erabili edota manipulatzeko → Opus

- Berretako sinboloen eraberrak (keertze):

• Etsanahi ugari bildu (AEB \rightarrow abertz, demokr, kristau...)

• Etsanahi ezberdinak eta asko (gurutze kristauak, ikurrak)

• Ambiguitasuna zalaritzea, ez dago argi bere etsanhiak (Gauburu)

- Erritu bat zer den: (formalismo)

• Ongi antolatutako ekintza • Sinbolo sareak • Kolektiboa

• Leku/denbora zehatzak • Karga emozionala

• Marc Abeles (1997) "La antropología política: nuevos objetivos, nuevos objetos"

"Politikaren antzerketa" (6-10)

- Sinbolo eta errituak politika modernoan ez dira desagertzen. Haien bidez, politika (agintea) gerlatsentitu, urrun dagoen bitartean.

ERLIJIOA
eta
POLITIKA

SINBOLOAK
eta ERITUAK
POLITIKAN

- Errituek b funtzio: 1- Kohesioa irudikatzea komunian dauden helore, simbolo eta historia (HERRIA = AGINTARIAK)

2- Boterearen berrespena

↳ mitinak eta manifestaldiak (ezuzgan komunak)

1º Liderraren presentzia fisikoa; ahoko (hitzak) eta ezahoko hitzuntza (keinuak, jarreki)

2º Transzendentel eta sakratu gisa hartuak

→ KOMUNIKABIDEAK

- Eguneko politika ezin hartik ~~trantsizio~~ berritu - Politiko onak = komunikatzaile onak (hizlari)

- Telebistan agertzea ezinbestekoa garrantzi izateko

↳ Politika joko mediatikoa berri menpe - Eduki politikoa < irudik (garrantzi)

↳ komunikazio politikoa ① SAKRALITATEA ② GURRALDEA ③ SIMBOLOAK onak modernotasun 4 ezuzgan ④ BALORE KOLEKTIBOAK

→ ANTZINAKO POLITIKA vs EGUNGOKO POLITIKA

- Telepolitika → etengabea berrikuntza

- Tresketan on bai, baina tradizioari erreferentzia

- Indibidualitateak garrantziak - lurraldea zabaldu, global berritu
↳ deszentralizatu

6 GAIA DEMOKRAZIA eta ANTROPOLOGIA: ekarpen hegemonikar- rale

- Kontzeptu politiko guztien artean ideologiak → neutraltasunik ez

- 80. hamarkadatik aurrerik, DEMOKRAZIA kontzeptuak hegemonia (guru)

→ 50/60/70 iraultza/modernizazioa (Gerra Hotza, ikuskera antagoinak)

↳ 1959 Kubak (gurelik vs kapitalismoa)

→ 80 h: • AEI Ben imperalismoa: esku kolpe eta diktadurak (Brazile, Argentinak)
• SEI Ben amaiera

- Demokrazia kontzeptu eztabaidan, ikuskera ugar nagusitzeko behar

TRANSITOLOGO eta INSTITUZIONALISTAK

TR - NORBERT **LECHNER** → ~~dik~~ ^{giz. intelektual berritza (gurel-dana)} trantsizioaren leku ardea

① Estatu kolpeak intelektualen eguneroko baldintzak

② Nazioarte trukeak erbesteak (Mex) ③ Harkizko erabileraren garrantziak (iraketa indel.)

③ Intelektualen profesionalizazioa (= militarizazio)

- **SARRETEN** TR

• Urte historikoak = 1990 (sozialismoa eta sozialdemokrazia krisian)

• Demokrazia liberalismo politikatik definitu - askak indio - Botere berritza - Ateraldi usia te noiztekin - Antzerpean euk (eko ≠ pol)

• Osatu gabeko trantsizioak ziren:

→ Inak ez demokratizazioa (uztegiak) → Diktadurako aktoreak (militarrek) → Zigor gabetasuna (amnistia legeak)

KARL eta SCHMITTER ^{TR}

- Trantsizioren alderakets: Hego Amerika \leftrightarrow Ekindeko Eu / Hego Eu
↳ OUD: trantsizio modurik demokratizazio baldintzak (mawpena...)
- Trantsizioren mugak: HA \rightarrow militarrek, EE \rightarrow estatua
- Lau eredu: akordioa, ezarpena, mobilizazio bikotius, indarrezko mobilizazioa (ERREF.) (IRAKURIA)

LECHNER (Inst)

- Demokrazian, instituzioek garrantzia \rightarrow ESTATUA
- Estatu desmilitarizat/necelib \rightarrow "post"neolib \leftarrow eta: merkatu libre
giz. enjizate estatu
pol. parte hartzeak

D'CONNELL

- Demokrazia delegatiboa \leftrightarrow orderkatzailea
↳ presidentea = ahelguztidun / botere legezle / ud ez!
(KONTURIK EZ GHAU)
- kontuan eskatzen dago biren arteko aldea
- Ezberdintasunak Europa Mendeb. eta Hegoan (deleg!!)

NEOLIBERALAK

KRAUZE

- Demokrazia eta soziala ekonomia berezi
- Altxeristuniko paradigmak: militarismoa, marxismoa, populismoa, estatismoa (ESU)
- Demokrazia sendotzeko 3 aldaketa:
 1. iraultza mikroekonomikoa (jabetza zabaldu, txikiak ematen)
 2. mendebaldean formatutako elite intelektualak (liberalak)
 3. AEBen interes polit.

MONTANER

- Neolib = etsaien asmatuntza (garzi, kutsu bultzatzen)
- Hego Am azpiraropena \rightarrow menperotasun / imperalismo = etsai folturik
- Privatizazioaren defentsa tekniko/praktikoa (estatua ean \rightarrow be. gik)

MARGAS LLOSA

- Liberalismoa \neq ideologia \rightarrow patrial kultural komuna
- BH eredu \rightarrow Thatcher: "Kap. herrikola" (herrik sentitu, burua ez zuten)
- \rightarrow Blair: sozialdemokrata, baina praktika liberala
- Paradigma berria: IRAK (herri askeena; aski basatia)
↳ barantzelarik ez, merkatu guztia librea

NEO-SOZIALDEMOKRATAK

TORRES RIVAS

- Erreformismoaren alde \rightarrow demokrazia pol. eta soziala \leftarrow garapena
libre, sozial, parte hartzeak
- Estatu liberala baretitu: logika antez \rightarrow pol. inklusioa
 \rightarrow EKO baretutaria (desarab)

- FRANCISCO ZAPATA

- Teoria demokratikoa eratu aldegarri

- ① DEMO SIMBOLIKOA → araudi partekatu (kont. gaitar)
- ② Korporatibismoa deusgeratzen
- ③ Hauterak sistema berri
- ④ Deserret. roz. gaitar

- PENTSAMENDU KRITIKOA

- BORON

- Demokrazia ezin eremu publikora mugatu (ool)
- Demokrazia politikoa ezarritako baldintzak
- Gakoa → merkaturak vs demokrazia / merkaturak vs demokrazia
- Neoliberalismoaren porrota

- ROITMAN

- Ikuspegi holistikoa: POLITIKA + GIZARTEA + EKONOMIA
- Demokrazia eta kapitalismoa talka (ANTAGONISMO)
- DEMO POL → hauterakundeen demokratizazioa (balibideak orokatu)
- DEMO SOZ → gizarte justuzia (osarua, hezikuntza, etxebizitza, lana...)

- DIETERICH

- ~~kap~~ ≠ garapenari mesede → demokrazia post-kap (XXI. m. sozialis)
- DEMO EKO → planifikazio ekonomiko demokratizatu
- Instituzio eredu berri → ESTATU EZ KRASISTA (administratzaile)
- Demokrazia parte hartzailea (transibentziaz/sozial/komunik)

- KULTURALISTAK (gutxiengo kultureko garrantzia)

- BONFIL BATALLA

- Demokraziaren erakuntza eta antolatzea (mundu indigena) utartu
- Gizarte nazional-homogeneoak vs. gizarte anitzak
- Harreman eredu berria lortzeko 4 aurrebaldintza:
 - ① Lurraldearen = berri (indigenen lurra) 3
 - ② Herrien gobernatzea autonomia & errespe.
 - ③ Antolatzea politiko ereduak erresp. (ez partidarismo, batzorde)
 - ④ Balibideetako aukera berdintasuna (ekonomia, ezagutza)

- LUIS MACAS (indigenista, Etk)

- Estatu Plurinazionala erakite
 - Demokr. komunikatiboa vs. ordezkaria
 - ↳ eguneroko erabakietan parte hartzea, kontsensus
 - Ekonomia komunitario eta ekologikoa (G-N harreman orok +)
 - Epistemologi = berri → ezagutza erakite, beste parametro batzuen baitan (=mendeb)

POST MODERNOAK

RIGOBERTO LANZ

- Modernitatearen amaiera: egitasmo handiak eta ideologia sendoak
↳ DEMO, BERD, ASK, GARAP. ↳ KAP, JOZ, NAZIO
- ↳ politika edukiak hustu
- Modernitatearen krisia: inklusioa bermatzeko ezintasuna; pobreak, beste kate sozialak
- Egituzko krisi politikoa: nazio-estatuak, aldeak, "hiritarria".
- ↳ Proposamenak: "Gizarte hitzarmen postmoderno berria" (Rousseau)
 - ↳ kategorien modernoki baztertu (askatasuna, estekoa, hiritartasuna)
 - ? ↳ "Komunitarismo inozoa" defendatu

FERNANDO HIRES

- Posmodernismoan demokrazia liberalek krisiak (indibidualizazioa vs. multzoak)
- Demokrazia delegatibatik deliberatibora saltzea (argudietatik, eraberridetatik)
- Demokratiaren bi arriak:
 - 1) Agintean demagogikoen asarpena
 - 2) Nazioarteko agintean gehiegizko bitartekak (ekonomia)

7. GAIA NAZIOA eta NAZIONALISMOA

• Anthony Smith (2000) "Nacionalismo y modernidad": un estudio crítico

- Teoria haretan bi korronte edo paradigma nagusi:

↳ PEREUNIALISTA

↳ MODERNOA

1) Komunitate etnokulturalek (politi.)
(museo, matrik)	1) Komunitate politikoa (mugak!)
2) Antzinatek dator; "zaharre"	2) Modernitateari sartu (leku)
3) Historikoa da	3) Asimilazioa
4) Herrikoa eta demokratikoa	4) Eliteen gerturak (museo kontrola)
5) Izateko modu propioak	5) Beldur bide materialak komuneko
6) Kontzesioak gabeko errealitateak	6) Kontzesioak interer erberdinez
7) Ekartasun nazionala (antun bizi)
↳ erbesteak.	7) Elk nazioberak: komunikazioa, hiritartasuna

ERNEST GELLNER

• Abiapuntua: Industrializazioa

- ↳ Nekarariek londa eremuetatik hiritara: desentzate sentimendua
- ↳ Hizkuntza eta kulturaren bidez komunitateak bermeratu
- ↳ Estatu sozialerik → etnikoa
- ↳ Nazionalismoak elementu horiek nazio bihurtu

• NAZIONALISMOAK NAZIOA sortu! (kontingenteak, modernitateak)

↳ ~~Estatu~~ → kultura aurreko sortu (idatzi, estandarizatu)

- Herriaren sistema estandarizatu

↳ NAZIONALISMOAK KULTURA INPOSATU HERRIAREN BIDEZ

Teoria berriak

-ERIC HOBBSBAWN (Trilogia: kultura/kapitala/imperio + XX. m-ko historiari)

↳ Alejandria jaio, baino Britainia Handira semea; marxista klasikoa

• Nazioak = modernitatearen asmakuntza berriz

• Tradizio asmatuak → tradizio nazionalak → nazioak (ulertu) (ARO MOD.) (gehisa)

• Tradizio asmatuak hiru mota: (bateragarriak)

- ① Gizarte konestazio ezarri
- ② Instituzioak zirela
- ③ Jokatzen diren ideologiak, balorak, irizpideak

↳ esangura erredutatuaren (lede)

↳ B: nazionalismo mota ketea

• Politikoa / zibikoa / demokratikoa 1830-70

• Etno-linguistikoa 1870-1914

↳ Eliteak nazioak sortu "gaithe"

~~-ETNOSINBOLOSIA~~

-ETNOSINBOLOSIA

• Nazionalismoa mugimendu gisa ulertu → Modernitatearen (XVIII m.) deklazioa

• Nazioak (egiturak, sentimenduak, sinboloak) → Erdi Aroan

↳ SMITH

• Nazioen sorrera ulertzeko zer ikertu? Etnologiari (om. etnikoa)

Jatorria, memoria MITOAK

ORBITAPEN ZERBITZAK

SINBOLOAK

BAIOTREAK

TRADIZIOAK

↳ honela eratu nazioak

• Nazioen sorrerarako bi bide

→ Bide burokratikoa (inkorporazioa) → eliteak

→ Herri mobilizazioa • Historia hizkuntza • Nazioaren nazionalak (mitoak) • Etnologia

TGAIA GLOBALIZAZIOA

• ~~Nestor Cerón "La globalización imaginada"~~

- Noiz? XX mende amaieran (70. H)

- Ezinbesteko tresna → **IRAUZTRA TEKNOLOGIKOA**

↳ jendearen arteko komunikazio mugimendu global (ad. dnd)

- Globalizazioa ulertzeke lau esparru nagusiak:

- EKONOMIKOA
- FINANTZAK
- MIGRAZIOAK (benarrak / nahia)
- KOMUNIKAZIOAK

- **PRODUKTU SIMBOLIKO GLOBALAK** (Fransia) → telefono mugikorrak

- GLOB = "ekoaipen mota berri bat" → denborearen pertzepzioa aldatu

⊕ IKUSPEGI **SOSMODERNOAREN KRITIKA**

↳ ekonomia global → errealitateak fragmentatu

- **2 PROZESU** kontrajarriri:

- HOMOGENIZAZIOA
- DIBERSITASUNAK AREAGATU

↳ Hic Donaldu ≠ Naendo

- **CARLOS TAIBO** (lau esparruak)

→ **IZAERA EKONOMIKOA**

- Neoliberalismoa = global
- Bost erazgarri:
 - ① ESPEKULAZIOA → kont. finantzario ↑; diru fiktuzko ↑
→ produktu finantz. → enpr. produktiborak
 - ② FUSIOAK → enprek elkarrekin, erosi... → Monop.
 - ③ DENOKALIZAZIOA
 - ④ KONTROL POLITIKOAK ↓ (TTP)
 - ⑤ KRIMEN ANTOLATUA GORA (gemak, neraberrak)

- **EREMU SOZIALA**

- Desberdintasunak areagatu (%-l = %99)
↳ gizarte bazterketa: %20 vs %80 → gutxiengok asko kontrolatzen

- **EREMU POLITIKOA**

- Estatuak bi prozesu kontrajarriri:
 - ① Sozioekonomian bateratzea ↓ (interbentz.)
 - ② Eskumen politikal/militar ↑ (interb.)

- **EREMU KULTURALA**

- Uniformizazio kulturala (informazio eta balizitate kultural antzekoak)
↳ kulturaren merkantilizazioa
↳ MUSIKA, LIB.
- Erresistentzia nazionalak → Guizarte mugimenduen suspertzea

• Nestor García Gancini "La globalización imaginada"

- Globalizazioa definitzeko hitz bakarra ez, 3 prozesu uerttu

• **INTERNAZIONALIZAZIOA** (XVI-XIX ead.)

→ **XIX**etik aurrera, Kontinenteen arteko menpekotasun harremanak
↳ 3 mende: Espainiako "expansion"

↳ **MERKATARITZA ZABALDU** (Europa - Amerika)

(↳ kap sartu) ↳ Produktu gehienek berton, baina mugimendu asko
→ **ADUANAK** berrak produktuak zantzeko lege zerratorak

• **TRANSNACIONALIZAZIOA**

→ **XIX** erditik aurrera, XX. hasieran, lehen enpresa multinazionalak (bankak, petrolak)
↳ berton ekaitu eta sartu

↳ Multinazionalak jatorriko **MARKA NAZIONALA** (esentzia)

• **GLOBALIZAZIOA**

→ **70** hamarkadetik aurrera

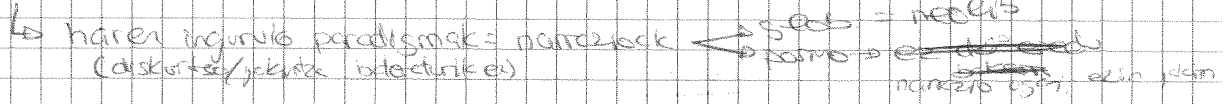
→ Erinbesteko iturria: **IRAUZA TEKNOLOGIKOA** (komunik. azkarak, mugim. globalak)

→ Lau esparru: **EKO** • **FINANTZAK** • **MIGR** (bota/nahi) • **KOMUNIKAZIOAK**

→ Produktu sinboliko globalak → denek nahi (*nazio) • **netok**

→ (Espazio/denboraren) **ekarpen modu berriak**

- Globalizazioa ≠ adierazpen ekonomiko neutroa

- Globalizazioak eragotza ere fragmentatu:

• Homogeneizazioa (No Dondoko)

⊕

• Mundu zehitu (desarekzio ↑) (records)

• Isidoro Moreno (2011) "Los papeles posibles de la antropología en tiempos de globalización"

- Bere buru-hegadak antropologiari kokatu

① ANDALUZIA (→ kultur ≠ Europa) ② BAZTERREKO ANTARPO (kolonizazio; ESP)

→ Antropo AEB + BH-n zentralizatu

↳ kolonizazio intelektualak (eredu, harriak, sariak, kategorizak...)

→ Berria ideologia/intelektuala

- Modernitatea

• kontrastu berriak: progresos, modernizazioak, garapena, globalizazioak

• Sekularizazioak ez → Jankotik arrotzietara (sakratuak)

→ ebanjelizazioak zibilizazioak

• Ezguzizaren zatiketa: 1-eko, 2-koa, 3-koa 2- ANTROPO, PSIKO

→ GINARRIAN Dominazio politikoa/zapalkuntza ekonomiala/suntziaketa kulturak

• ZUTABE NAGUSIAK (Europa/AEB → Liberalismoa → Soz. marxista)

① Hortukunde ekonomiko mugagabea

→ naturaren ustiapena = ^{arabak} ezagutzak (~~zientzia, teknologia~~)
→ progresorako konfidentzia gizakiarrengan (zientzia, teknoa)
→ gutxiengo bati mesede vs. banketela

② Arrotzietaren nagusitasuna (≠ Jainkoak)

↳ sekularizazioak lotu

③ Homogenizazio kulturala → eredu kultural bakarra bateratzea

• LIB: presio zibilizatorioak / kulturak

• SOZ: "gizaki berria" = iraultzailea

④ Aldaketak sozialerako mota berriak = subjektu bakarra

• LIB: norbanekotasun (gizakia, heldu, jabe) besteekin eta bere buruarekin behin

• SOZ: gizarte kezkak (kap → langileria)

↳ eskutideen jabe ziren bakarrak

• ZUTABEEN PORROTA

↳ mundu ulertzeak bi alde horiek porrot edo mugak handitu

① Hortukunde mugak diruak argi geratu (geaktoak karpelak)

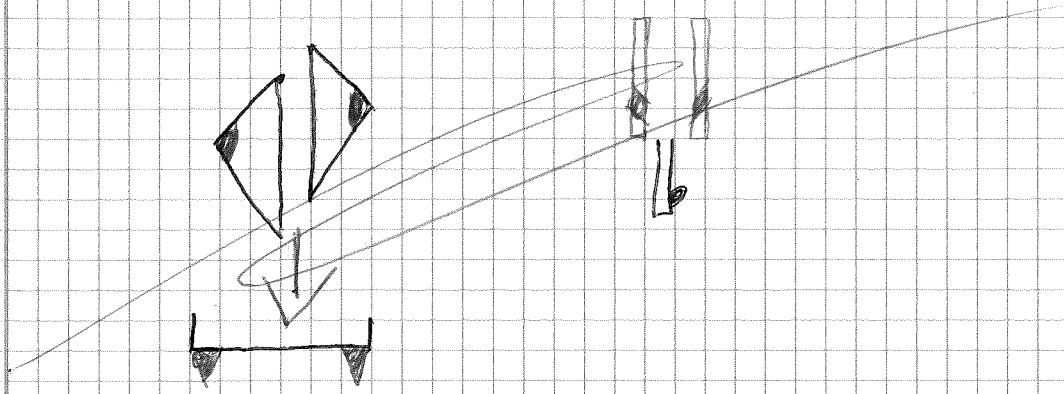
↳ arazo teorikoak, kapitalismoaren abuzen berriak

② Sekularizazioak ez

→ XVII-XIX-XV (1/2): Jankotik berriak → ARROTZIA/HISTORIAREN ZENTZUA

→ XX (1/2)-tik aurrera: MERTATUA sakratuak
(sakratu ≠ erlijioa; sekular ≠ laiko)

③ Merkatu espirituala / Fundamentalismo ez mendabuteleak

③ Homogeneizazio kulturala egunso narabidearen zati bat

GLOKAL

↳ kolonialismo kultural (ingelera, musika, eropa...)

• Kultura lokale biziak: balore errotak (erantzunak)

④ Aldaketarako subjektu bakarra kolokan

• Aurrekuspeneak ez bete → eskubide indibidualak + gutxienezko faskateismo

• Bizite justu ez lortu → eskubide kolektibo → benetako errotak

↳ Mendebaldean hiru blokeak egitura:

- Integratua: sistemaren barruan (ad. eragile finantziarioak tradizionaltzat)

- Prekarioak: zerbituekiko inbentarioa eta integratua (lan kurkara; pentzio, p.e.a.)

- Baztertua: bazterkerak arlo guzietan (gaitasun, errotak...)

↳ Ezin da